

faae den forandret". Dette udtalte det ærede Medlem i Sessjonen 1862 til 63; han fandt den nuggældende Valgmaade, som han forsvarer faa varmt idag, meget uheldig og forkastelig, og vilde ikke lade en passende Leilighed gaae forbi til at faae den forandret. Hertil hyder jeg nu det ærede Medlem i Kraft af hans tidligere Stilling en passende Leilighed; men nu siger han: Nei! lad os nu være fri. Dette er kun 7 Aar siden, og man skulde dog troe, at vi nu ere gaaede saaledes frem, at vi ogsaa kunde faae et Fremskridt i denne Retning. Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amds 2den Valgkreds (Maberg) har ogsaa i en vis Henseende overrasket mig; thi den 19de Januar 1863 var han blandt dem, som forkastede Mindretallets Forslag om en endnu mere fri Sammensætning af Amdsraadet end den nuggældende, og stemte for det af mig omhandlede Forslag; men da var det ærede Medlem ganske vist ogsaa 7 Aar yngre end nu, og han stod politisk talt maaffee ogsaa noget anderledes; Aarene forandre jo Meget. De ærede Herrer, som træde faa glubff op mod mit lille og, som jeg troede, ustyldige Forslag, maa erindre, at jeg dog har en Slags Undstyldning, naar jeg meente at ville finde Bistand og Medhold ikke alene hos mine nærmeste politiske Venner, men ogsaa hos dem. Naar jeg har troet, at de vare Mænd, som i alt Fald igjennem en kort Arrække kunde fastholde deres politiske Grundfætninger, saa forekommer dette mig ikke at vidne om nogen Mangel paa Afgtelse for dem fra min Side, og i alt Fald ville de ikke kunne bebreide mig, at jeg har havt denne Betragtning af deres politiske Stilling, at de vare istand til en alvorlig og selvstændig Deeltagelse i vort politiske Liv. — Man har nævnet min Stilling til Communalloven af 6te Juli 1866, og sagt, at jeg da udtalte det Ønske at faae alle herhenhørende Bestemmelser samlede i een Lov. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amds 3die Valgkreds (P. Pedersen) har ganske Ret heri; men det var selvfølgerigt under den Forudsætning, at Indholdet da blev saaledes, som jeg syntes om, og jeg var netop mellem de 19 imod 57, der stemte mod hele Loven, fordi jeg ikke yn-

dede disse Valgretsbestemmelser. Dette var ikke alene Tilfældet med mig; men ogsaa med Mange, der stemte for denne Lov — jeg haaber, det vil komme frem under den senere Debat — og saaledes ogsaa med den ærede Ordfører for Udvalget, som erklærede, at han var fuldstændig enig i de Bestræbelser, som vi søgte at sætte igjennem; men at han, af Hensyn til at Loven kunde komme ud for Tiden, vilde modsætte sig dem, fordi den daværende Minister faa ikke vilde føre Loven igjennem. Det var altsaa for Fleres Bedkommende en Slags Vaabenstilstand, og det ikke blot for deres Bedkommende, der stemte mod Loven; men Mange af dem, der stemte for den, gjorde det med det Forbehold, at man maatte benytte en Leilighed til om ikke lang Tid at komme frem med det, som er Kjernen i hele den communale Ordning, Valgretten. Det er netop det Spørgsmaal, som altid har været det Afgjørende i alle de Forslag, som i en Arrække have forelagt om den communale Forfatning, og naar den høitæredede Minister sagde, at der endnu ikke var kommet nogen Communallov frem, der var bygget paa et Grundlag som dette, faa kan jeg ikke være enig med ham deri. — Det ærede Medlem for Frederiksborg Amds 5te Valgkreds (B. Christensen), som staar der, indbragte et saadant Forslag bygget paa Rigsdagens Valgretsbestemmelser, og hvor berettiget end den Modtagelse var, som den tidligere Minister Rosenørns Lovforslag fik, faa skal det dog i den Henseende hævdes, at det byggede Sognevaadsvalgene paa den frie Valgret, og at ligeledes Grundlaget for Valget til hans Herreds- og Stiftsraad udgik, om end middelbart fra samme Grundlag. I det jeg taler om disse Ministres særlige Stilling, skal jeg oplyse, hvad der seer snurrtigt nok ud, at af samtlige de 22 Indenrigsministre, som vi nu have havt, var Anders Sandøe Orsted den, som var meest frifindet overfor de communale Valgretsbestemmelser. Jeg skal ikke nærmere udbiøle, hvad der kan ligge heri med Hensyn til en Karakteristik af vore hidtilværende Ministerier siden 1849; men jeg skal blot minde om, at han i 5te Sessjon overførte et Forslag af